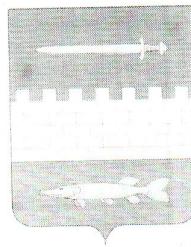

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АРХАНГЕЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

СОВЕТ
АРХАНГЕЛЬСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

423182, ТР, Яңа Чишмә районы,
Архангел Бистәсе авылы,
Горький урамы, 21а

423182, РТ, Новошешминский район,
село Слобода Архангельская,
улица Горького, 21а

84348) 3-80-02, факс: (8-84348) 3-80-40, Arhan.Nsm@tatar.ru

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы Архангельск авыл
жирлеге Советы утырышы
Карапы

2019 елның 12 ноябре

№ 62-135

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Архангельск авыл
жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы
нигезләмәне раслау хакында»

Россия Федерациясенең 31.07.1998 ел, № 145-ФЗ Бюджет кодексы һәм Татарстан
Республикасының 2004 елның 29 маенда кабул ителгән 35-ЗРТ номерлы Бюджет кодексы,
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Архангельск авыл жирлеге
Советы нигезендә

Карап:

1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Архангельск авыл
жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмә» не расларга
(кушымта итеп бирелә).

2. 15-28 ст., 31 ст. нигезләмәсе 2020 елга һәм 20222 елның план чорына
бюджеттан башлап жирлек бюджетын төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук
мәнәсәбәтләренә карата кулланыла.

3. Элеге каарны «Интернет» <http://pravo.tatarstan.ru> мәгълүмати
телекоммуникация чөлтәрендә «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми
порталы» нда, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Интернет»
<http://novosheshminsk.tatarstan.ru>/мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә бастырып
чыгарырга (игълан итәргә).

4. Элеге каарнын утәлешен контролдә тотам.

Архангельск авыл жирлеге башлыгы
Яңа Чишмә муниципаль районының

Н. А. Сердюк

Күшымта
Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль райны
Архангельск авыл жирлегене Советы
карарына
2019 елның 12 ноябре № 62-135

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбүре авыл жирлекендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмәләр.

1 нче бүлек . Гомуми нигезләмәләр.

Статья 1. Әлеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукий мәнәсәбәтләр

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Архангельск авыл жирлегене Уставы (алга таба-Россия Федерациясе Бюджет кодексы) нигезендә Архангельск авыл жирлекендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмә - Жирлек) жирлек бюджетын төзу, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру һәм жирлекнәң муниципаль бурычы белән идарә итү барышында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала.

Статья 2. Жирлектә бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукий нигезләре

Бюджет хокук мәнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 4. Жирлек бюджетының хокукий рәвеше

Архангельск авыл жирлеге бюджеты (алга таба – жирлек бюджеты) Архангельск авыл жирлеге Советы (алга таба-жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

Жирлек бюджеты өч елга – Чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын формалаштыру Архангельск авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – жирлек башкарма комитеты) тарафыннан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителә торган жирлек советының хокукий актлары нигезендә билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

Статья 5. Жирлектә Россия Федерациясенең бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджеты күрсәткечләренең жирлек бюджеты проектын төзегәндә, жирлек бюджеты үтәлешендә Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәҗәдәге бюджетлары белән чагыштырылуын тәэмин итү, аның үтәлеше турында хисап формалаштыру максатларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган норматив хокукий актлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет классификациясе кулланыла.

2. Жирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәлгәндә бюджет керемнәренең баш администраторларының Россия Федерациясе Бюджет законнары белән билгеләнгән нормативлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүленә торган керемнәр буенча күчүчәнлеге тәэмин ителә.

Статья 6. Бюджет процессы принциплары

Жирлектэгэе бюджет процессы Россия Федерациисе Бюджет кодексы белэн билгелэнгэн Россия Федерациисе бюджет системасы принципларына нигезлэнэ:

- бюджет системасының бердэмлеге;
- бюджетлар арасында керемнэрне һәм чыгымнарны һәм дефицитларны финанслау чыганакларын чикләү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджет дефицитларын финанслау чыганакларының, керемнэрнең һәм чыгымнарның чагылышы тулысынча;
- баланслылык;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарның гомуми (жыелма) каплау;
- ачыклык;
- бюджетның дөреслеге;
- бюджет акчаларының адреслары һәм максатчан характердагы;
- чыгымнар буенча ведомство;
- кассаларның бердэмлеге.

Статья 7. Жирлектэ бюджет процессының төп этаплары

Жирлектэ бюджет процессы тубәндәге этапларны үз эченә ала:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнәң социаль-икътисади үсеш фаразларын, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләрен эшләү;;
- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджетының үтәлеше;
- бюджет турындагы карага үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтәлеше турында хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен тормышка ашыру.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм ул 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

Статья 8. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектэ бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- Жирлек Советы;
- Жирлек Башлыгы;
- Жирлек башкарма комитеты;
- Жирлекнәң ревизия комиссиясе;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) ;
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары) ;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары) ;

Статья 9. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

- жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турында отчетларны карый һәм раслый.;
- жирлек бюджеты үтәлешен контролъдә тотуны тормышка ашыра ; ;

-Россия Федерациисе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне башкара.

Жирлек Советына бюджет мәсьәләләре буенча Россия Федерациисе Конституциясендә, Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Россия Федерациисенең һәм

Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларында билгеләнгән компетенция чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәэммин итү өчен жирлек башкарма комитеты тарафыннан барлық кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Жирлекнең башкарма комитеты бюджет проектын төзүне тәэммин итә, аны кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә, жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә, жирлек Советына раслауга жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра, Муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган (яки) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашира.

3. Жирлекнең ревизия комиссиясе башкара:

-бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

-бюджет турында каарлар проектларына, бюджет законнарының башка норматив хокукий актларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлегенә экспертиза ясау;;

-муниципаль программаларга экспертиза ясау;

-бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, бюджет үтәлеше турында хисап буенча тикшерүләрне гамәлгә аширу һәм бәяләмәләр әзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча;

-бюджет акчаларын Баш администраторлары, бюджет көрөмнәренең Баш администраторлары, бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба – бюджет акчаларының Баш администраторлары) һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашируны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү.

4. Бюджет средстволарын баш бүлүче:

расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;

үзенә караган бюджет акчаларын алучылар һәм аннан файдаланучылар исемлеген төзи;

бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашира, бюджет ассигнованиеләренең нигезләнүен тәшкил итә;

бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

муниципаль биремнәрнең үтәлешен формалаштыра, раслый һәм контролльдә тота;

максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипләрне үтәүне тәэммин итә;

бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет Хисабын формалаштыра;

бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исеменнән җавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашира.

5. Бюджет чараларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
  - бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм (яки) бюджет акчаларын алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти.;
  - бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча бюджет акчаларын баш бүлүчегә тәкъдимнәр кертә;
    - максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэммин итә.;
  - бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.
6. Бюджет акчаларын алучы түбәндәгे бюджет вәкаләтләренә ия:
- бюджет сметасын тәзи һәм башкара;
  - житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
  - нәтижәлелекне, ача каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның максатчан характеристын тәэммин итә.;
  - бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тиешле тәкъдимнәр кертә;
    - бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш бара) яки килешү нигезендә әлеге вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;
    - бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет Хисабын формалаштыра (формалаштыруны тәэммин итә) һәм тапшыра;
    - Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы хокукий актларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

Статья 10. Бюджет керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

2. Жирле салымнар турындагы каарларга, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә кiterә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет-хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган Совет каарларына үзгәрешләр керту турында жирлек Советы каарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каар проекты жирлек Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

Статья 11. Бюджет чыгымнары.

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнары нигезендә үтәлеше Чираттагы финанс елында һәм план чорында Архангельск авыл жирлеге бюджеты акчалары исәбеннән булырга тиеш булган Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 12. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгымнар өлешендә жирлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру карала ала.

Жирлек Башкарма комитетының Резерв фонды күләме бюджет турындағы карап белән билгеләнә һәм гомуми карап белән расланган чыгымнарның 3 процентыннан артмаска тиеш.

Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирлек башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындағы хисап жирлек бюджеты үтәлеше турындағы квартал саен һәм еллык хисаптарга теркәлә.

Статья 13. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындағы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм туләнә.

Статья 14. Бюджет дефецеты.

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлығы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән керемнәрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлекка карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындағы 4 пунктында каралган чарапарны гамәлгә ашырган очракта, жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Бюджет турында Совет карапы белән жирлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәр кытлығын финанслау чыганаклары составында расланган очракта һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында жирлек бюджеты кытлығы күрсәтелгән керемнәр суммасы һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимү чикләрендә әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә мөмкин.

3. Еллык хисап курсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты дефициты әлеге статьяның 2, 2 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

Статья 15. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары

Жирлек кытлығын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

- номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындағы аерма;

жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм туләнгән кредитлары арасындағы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм туләнгән бюджет кредитлары арасындағы аерма жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындағы аерма (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары составына кертелә:

көрөмнәр сатудан акцияләр һәм башка формаларын капиталында катнашу, жирлек милкендәге;

жирлек бюджеты чарапары буенча курс аермасы;

Гарант тарафынан муниципаль гарантияләрне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка юл қую белән бәйле очракта, жирлек гарантияләрен үтәүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнәң башка бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән бюджет кредитлары суммасы белән жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма-жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм исәп-хисап счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр уздырганда жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта.

Агымдагы финанс елы башына жирлек советының хокукий акты белән билгеләнгән күләмдә жирлек бюджеты акчалары агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән төзелгән товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр курсәтүгә муниципаль контрактлар, финанс хисап елында әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә түләнергә тиешле хезмәтләр курсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, юридик затларга субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала., финанс хисап елында аларны бирү финанс белән тәэммин итү чыганагы курсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучыларның акчалата йөкләмәләрен жирлек бюджеты турындагы каарда каарлган очракларда файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыгы суммасыннан артмаган күләмдә түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә гамәлгә ашырылды.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән жирлекнәң муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

Статья 16. Жирлекнәң муниципаль бурычы структурасы

Жирлек бурыч йөклөмөләре булырга мөмкин рәвешендә йөклөмөләрен буенча:

- 1) жирлекнең кыйммәтле көгазыләренә (муниципаль кыйммәтле көгазыләргә);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясенән жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан алынған кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенән Чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнчे барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөклөмөләренә.

Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

- 1) муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча тәп бурыч күләме (статья 2007 елның 2 авгуустындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);
- 3) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча тәп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөклөмөләр күләме;
- 5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөклөмөләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

- 1) йөклөмөләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) йөклөмөләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча тәп бурыч күләме;;
- 3) йөклөмөләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча тәп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөклөмөләр күләме;
- 5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында түләнмәгән бүтән бурыч йөклөмөләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

- 1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенән жирлек тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасындағы бюджет кредитлары буенча тәп бурыч күләме;
- 2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирлек тарафыннан бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөклөмөләр күләме.

Жирлекнең бурыч йөклөмөләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

Статья 17. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлекнең бурыч йөклөмөләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан тәшереп калдыру (статья 2007 елның 2 авгуустындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәсе муниципаль бурыч йөклөмәсе шартлары белән каралган түләү датасыннан соң

килүче датадан соң өч ел эчендә тұлғауда тапшырылмаса (йөклөмәнең шартлары һәм жирлекнең муниципаль хокуқый актларында билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан башкарылмаса), күрсәтелгән йөклөмә тулысынча тұктатылған дип санала һәм, әгәр район вәкиллекле органының муниципаль хокуқый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасындағы жирлекнең бурыч йөклөмәләре муниципаль гарантияләрне тұктатуга нигез булып торған вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда тулысынча тұктатылған дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле админастация, әлеге статьяның 1 пункттындағы беренче абзацында күрсәтелгән сроклардан соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокуқый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән күчерелә торған муниципаль бурыч йөклөмәләре төрлөре буенча жирле бюджет кытлығын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммаларын өзгөндөрмийча аларны исәптән төшерү суммасына муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пункттындағы беренче абзацының, 2 һәм 3 пункттарының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөклөмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылған, шулай ук түләнгән (сатып алынған) муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле көгазъләрнең эмиссия шартлары нигезендә аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан сатып алынған (Россия Федерациясе законнарында каралған операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә яисә башка операцияләр) муниципаль кыйммәтле көгазъләрнең чыгару, түләу датасына кадәр, күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле көгазъләр эмитенты үзе тарафыннан чыгарылған муниципаль кыйммәтле көгазъләр буенча йөклөмәләрне түләп бетерү датасы житкәнчесе сатып алынған (алмашу нәтижәсендә алынған яисә Россия Федерациясе законнарында каралған башка операцияләр нәтижәсендә алынған) дип танырга хокуклы.

Статья 18. Муниципаль бурыч алулар

1. Жирлекнең муниципаль әчке бурыч алулары дигендә муниципаль кыйммәтле көгазъләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исеменнән жирле бюджетка заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлек бурыч йөклөмәләре барлыкка килә.

2. Авыл жирлекенең муниципаль тышкы бурыч алулары дигендә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында, жирлек исеменнән федераль бюджеттән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү күздә тотыла, алар буенча жирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөклөмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына көртөлгөн проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокуына Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә жирле администрация (жирлекнең башкарма-боеру органы) ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру жирлек тарафыннан түбәндәге шартларны үтәгәндә гамәлгә ашырыла:

1) жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлар булмау;;

2) жирлек тарафыннан исемлеге Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның бер яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмаган күләмдә кредит рейтинги алынган.

6. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган районның бурыч тотрыклылыгы курсәткечләренең зурлыкларын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль гарантияләрне бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар, Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр программаларын, шулай ук курсәтелгән программаларга үзгәрешләр кергән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Аны Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы курсәткечләренең курсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен урнаштыру юлы белән бары тик жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы., ул Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган.

10. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә аны Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм 311 статьясы нигезендә кертелгән очракта, жирлек муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациисе валютасында бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациисе валютасында расланган очракта гына (Чираттагы

финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында) бирергә хокуклы.), шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр көртеде.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында караплан жирлекнең түләү сәләтен торғызу планы кысаларында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетләрнан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча жирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәру рәхсәт ителми.

Статья 19. Жирлек тарафыннан чит ил валютасында бурыч алулар һәм гарантия бири үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясенән чит ил валютасында Бурыч Алырга, Россия Федерациясенән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын Россия Федерациясе тарафыннан куллану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

Статья 20. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме дип тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме анлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлек бурыч алуларның гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, һәм агымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджет акчаларның күрсәтелгән арттыру суммасында барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен киметеп, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында караплан максатларга юнәлдерелгә тиеш.

Статья 21. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычыннан һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләреннән

1. Жирле бюджет турындагы карап нигезендә муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда), Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган елның 1 гыйнварына торышы буенча), шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелеп (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чигләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чигләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган карап нигезендә расланган (Чираттагы финанс елына), кире кайтарылмый торган көртемнәрнең һәм (яисә) физик затлар көрмәнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрмәнәреннән түләүләрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет көрмәнәренең гомуми күләмнәннән артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында караталған қаралар кулланылған очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет түрінде қарап белән расланған кире кайтарылмый торған көртемнәрнең һәм (яисә) физик затлар көрмәнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрмәнәренә расланған күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет көрмәнәренә гомуми күләменең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт курсату чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләрне үтәгендә жирле бюджет түріндеги қарап белән раслан:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт курсату чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты түрінде Татарстан Республикасы законы белән расланған яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет түрінде қарап белән расланған тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең (Чираттагы финанс елына) 10 процентыннан артмаска тиеш, мона Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торған субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торған чыгымнар күләменнән тыш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычны түләү һәм хезмәт курсату буенча чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет түрінде қарап белән расланған Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет түрінде расланған қарапның 20 процентыннан артмаска тиеш (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирле бюджетның салым, салым булмаган көрмәнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең; курсателгән нисбәтне исәпләгендә, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә жибәрелә торған түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

Статья 22. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торған чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге мәгълүматларны курсатеп:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын курсатеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торған йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торған йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет түріндеги қарап күшүмтә булып тора.

Статья 23. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорында (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чит ил валютасында түләнгән чит ил кредитларын куллану қысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында җәлеп ителә торған һәм (яисә) чит ил валютасында түләнгән бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алуулар программысы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча бурыч йөкләмәләрен түләү срокларында (Чираттагы финанс елында) жирле бюджетка максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында чит ил валютасында федераль бюджеттан жирле бюджетка жәлеп иту күләме һәм максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары;;

2) максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирлекнәң бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алуулар программысы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында каарага күшымта булып тора.

Статья 24. Муниципаль эчке бурыч алуулар программысы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алуулар программысы (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча муниципаль эчке бурыч алуулар исемлегеннән тыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алуулар программысы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алууларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары (Чираттагы финанс елында) тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп иту күләмнәре һәм тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары; ;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алуулар программысы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турында каарага күшымта булып тора.

4. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч алуулар программында чагылдырылмый.

Статья 25. Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программысы

1. Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр программысы, түбәндәге мәгълүматларны күрсәтеп, Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән тыйбарәт:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау) ;

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациисе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр программысы бюджет турында тиешле каарага күшымта булып тора.

Статья 26. Муниципаль кыйммәтле көгазыләрне урнаштыруның ин чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең ин чик күләме номиналь бәя буенча тиешле бюджет турында Каарда билгеләнгән муниципаль эчке бурыйчның югары чикләреннән тыш җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

Статья 27. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэммин итми, шул исәптән принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше яисә принципал йөкләмәләрен үтәү вакыты якынлашкан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның үзенә тәэммин ителгән йөкләмәссе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә курсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукий белем бирү – Район) һәм Гарант исеменнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципалның исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен һәм Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү вакытын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мәһим шартларын курсәтеп));

5) Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срокы;

9) гарантия очрагын билгеләү, гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча йөкләмәләрне Гарант тарафыннан үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) гарантия суммасын киметү нигезләре һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Гарант таләбе хокуки булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукий актларында, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукин күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик муниципаль гарантия бирә торган җирлек милкендәге муниципаль гарантияне бирүче җирлеккә караган хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелә ала. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта

мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата ретресс таләбе хокуки белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган вакытында гарантның гарантның гарантның тулы құләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешиндә барлықка килгән принципалга карата ретресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итү бурычы барлықка килә. Күрсәтелгән тәэмминат бирелгәнчә муниципаль гарантияне үтәү рәхсәт итлеми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма рәхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләр, яңа хужага (сатып алушыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (эмитентка) күчүгә, принципал (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйыммәтле көгазъләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрнең хокукларын тапшырудан (күчүдән) тыш, алдан язма ризалығыннан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчәргә) алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр (шул исәптән өлеге статьяның 6 пунктындағы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язма ризалығыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук бу статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципалы үтәлгәндә Гарант тарафыннан таныла.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турында бенефициар таләбе (гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына гарантка бирелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны күшүп, язма рәвештә гарантка белдерелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантиядә һәм муниципаль гарантияне бирү турындағы килешүдә билгеләнгән срокыннан элек гарантияне үтәү турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантиясе белән тәэммин итегендә йөкләмәләрне үтәү срокы якынлашкан дип санала торган вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнен күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән сротта, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә күшүп бирелгән документлар белән Гарантия үтәлеше турындағы таләбен карарга һәм гарантия шартларына таләпләр һәм аңа күшүп бирелгән документлар туры килү-кilmәven тикшерергә тиеш.

16. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия бирелгән срок тәмамланғаннан соң (гарантиянең гамәлдә булу срокы) гарантка таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка тапшырылган);

2) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипнә бозып, гарантка тапшырылды;

3) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең тиешле үтәлешен кабул итүдән баш тартты;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантиянең үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәтгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алышлык каршылыklарны чыгарырга хокуклы. Гарант хәттә принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да әлеге каршылыklарга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен һәм аңа күшүп бирелгән документларны нигезле һәм муниципаль гарантиянең тиешле шартлары дип танылган очракта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы муниципаль гарантиядә караплан йөкләмәсе гарантия белән тәэммин ителгән принципалның срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, ләкин гарантия суммасыннан да артмый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындагы йөкләмәсе туктатыла:

1) гарантта билгеләнгән күләмдә бенефициарга Гарант тарафыннан акча түләп,;

2) гарантиядә билгеләнгән вакыт узганнын соң, ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срокы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен үтәгән йә күрсәтелгән йөкләмәләрне туктаткан очракта,

гарантка һәм (яисә) судка гарантка гарантия үтәлеше турындагы гарантка карата таләпнең булу-булмавына карамастан, башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан белдерелгән гарантка һәм (яисә) судка карата таләп булу-булмавына карамастан);

4) гарантка кире кайтару юлы белән бенефициарның үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту турында язма гаризасы буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, принципал тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында караплан гарантия буенча мондый гарантия буенча бенефициарлар һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр фактта булмаган очракта гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, гарантны гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту турында гарантия буенча үз хокукларыннан;

5) әгәр тәэммин ителешенә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) гарантка гарантка гарантия үтәлеше турында гарантка таләп куйганинан соң төп йөкләмәне (шул исәптән принципалны һәм (яисә) бенефициарны бетерүгә бәйле рәвештә) туктатуга яисә аның гамәлдә булмавын алыш-биреш дип тануга бәйле рәвештә;

7) бенефициарның башка затка яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычлар буенча таләп хокукларын бутән затка тапшырган очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан (курсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) яңа хужасына (сатып алучыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алучыга) күчүенә бәйле рәвештә, кыйммәтле көгазыләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрне (хокукларын) алдан тапшырудан (күчүдән тыш), принципалның (эмитентның));

8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яисә принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча башка затка күчкән очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка, төп йөкләмә буенча принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча принципал тарафыннан тапшырылган очракта;;

9) гарантияләрдә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Гарантның аның буенча йөкләмәләре туктатылғаннан соң бенефициарның гарантияне тотып калу күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларны сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга қарата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карап таләбе хокукларының гарантка юл кую белән бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет қытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга қарата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга қарата таләп хокукуы гарантка юл кую белән бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү йөзеннән түләнгән акчалар регресси тәртибендә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга қарата бирелгән таләп хокукларын үтәү йөзеннән алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэммин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән җаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар булып торган йөкләмәләрне тәэммин итүдә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

Статья 28. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр

1. Жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр муниципаль кыйммәтле кәгазыләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы муниципаль бурыч алуларны тормышка ашыру хокукуна ия.

5. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле көгөзъяләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мәрәжәгатьләре тәтибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

Статья 29. Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексында билгеләнгән рәвешләрдә һәм тәтиптә бирелә.

Статья 30. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәтиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

Статья 31. Жирлек алдындагы акчалата йәкләмәләр

1. Акча йәкләмәләре буенча жирлек алдындагы бурыч булып акча средстволары суммасы тора, аны жирлек алдындагы акчалата йәкләмә нигезендә билгеле бер датага түләргә тиеш.

2. Жирлекнең финанс активлары жирлек алдында акча йәкләмәләре буенча таләпләрне формалаштыра.

3. Акчалата йәкләмәләр буенча район алдындагы бурычларны исәптән төшерү һәм торғызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәтибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдындагы акчалата йәкләмәләрне (акчалата йәкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йәкләмәләр һәм алыш-бирашләр буенча таләп хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр килешүдә башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек алдындагы акчалата йәкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчергәннән бирле үтәлгән булып санала.

II кисәк. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

Статья 32. Жирлек бюджеты проектын төзү тәтибе һәм сроклары

1. Бюджет проекты чыгым йәкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында социаль-икътисадый үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

Бюджет проектын төзү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителә торган нигезләмә нигезендә, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәтиптә һәм срокларда башкарыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү жирлек бюджеты проектына нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль жыелышына Россия Федерациясе бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә карата таләпләр) билгели торган юлламасы нигезләмәләре;;

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре

- жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;

- муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектлары).

3. Бюджет проектын төзү өчен мәгълүмат кирәк:

- салымнар һәм жыемнар түрындагы Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар түрындагы законнары, жирлек Советының норматив-хокукий актлары, салымнар һәм жыемнар түрындагы закон проекты эшли башлаганда гамәлдә булган вакытта гамәлдә булган;

- жирлек бюджетына федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан түләү нормативларында;;

4. Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәҗәләре бюджетларыннан бирелә торган түләуләрнең өстәмә нормативлары буенча түләүсез керемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренең күздә тотылган күләмнәре;;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәҗәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре;

- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар.

Статья 33. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт эчендә эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын керту түрында Карап кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

Статья 34. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары нигезендә, жирлек Советына жирлек бюджеты түрындагы карап проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган Россия Федерациясе салымнары һәм жыемнары, бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль-хокукий актлары нигезендә фаразлана.

2. Жирле салымнар түрындагы карапларга, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Совет карапларына үзгәрешләр керту түрында жирлек Советы караплары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрында карап проекты жирлек Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар түрындагы норматив хокукий актларына жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрында карап проектын керткәннән соң кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган үзгәрешләр кертуңе күздә тоткан норматив хокукий актларында жирлек Советының күрсәтелгән норматив хокукий актларының Чираттагы финанс елыннан соң килгән елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк үз көченә керүе түрындагы нигезләмәләр булырга тиеш.

Статья 35. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Яңа Чишмә муниципаль районнының Финанс-бюджет палатасы билгеләгән методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Статья 36. Муниципаль программалар

1. Жирлекнең муниципаль программалары (алга таба - муниципаль программалар) жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында каарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган муниципаль хокукий акт нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы каар белән раслан.

Чираттагы финанс елыннан башлап тормышка ашырылырга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы каар үз көченә кергән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Курсәтелгән бәяләүне үткәру тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Курсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәртергә, шул исәптән муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәрту кирәклеге турында Каар кабул ителергә мөмкин.

Статья 37. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәгән килеш, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III Кисәк. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАРНЫ КАРАУ һәМ РАСЛАУ

Статья 38. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка курсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Жирлек бюджеты каары белән раслан:

- бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет ассигнованиеләрен Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре буенча йә бүлекләр, бүлекчәләре, максатчан статьялары(муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре буенча бўлу (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә),

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм (яисә) башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

план чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган);

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет қытлығын финанслау чыганаклары;

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге курсәтелеп; ;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән җирлек бюджетының башка курсаткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карап проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәрту һәм аларга җирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чоры параметрларын үзгәрту җирлек Советының муниципаль хокукий акты нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы курсаткечләрен үзгәрту расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә қыскарту йә чыгымнарының ведомство структурасына җирлек бюджеты чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) тәрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә буленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы каарда Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә кертергә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым тәрләре (ярдәмче тәрләре) буенча җирлек бюджеты турындагы каарда билгеләнгән максатларга тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән артыграк бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 39. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карап проекты белән бер үк вакытта җирлек советына да тапшырыла:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм җирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре; ;

- агымдагы финанс елының узган чорында җирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында җирлекнең социаль-икътисади үсешенә көтөлүче нәтижәләр;; ;

- җирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит) ;

- җирлек бюджеты проектына аңлатма языу ;

- муниципаль эчке бурычның ин югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның ин югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;

- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;

- башка документлар һәм материаллар.

Статья 40. Жирлек Советына бюджет турында карар проектын керту

1. Жирлек башкарма комитеты житәкчесе Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын жирлек советына 15 ноябрьдән дә соңга калмычкарауга кертә.

2. Архангельск авыл жирлеге Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындағы карапы проектында план чорының расланган тиешле бюджеты күрсәткечләрен аныклау һәм төзелә торган план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау карала.

3. Архангельск авыл жирлегенең расланган бюджетының план чоры параметрларын аныклауны күздә tota:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына Архангельск авыл жирлеге бюджеты турында карар проектын карау предметы булган төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау;;

- жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яки киметүне раслау йә аңа тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту.

4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең ин чик гомуми күләме Архангельск авыл жирлеге Советы караплары белән билгеләнгән чыгым йәкләмәләрен финанс яғыннан тәэммин итү өчен житәрлек булмаса, башкарма комитет Чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек Советы карапларының аерым нигезләмәләренең Чираттагы финанс елында һәм (яисә) план чорында үз көченә керү (гамәлен туктатып тору) срокларын үзгәрту турында жирлек Советы караплары проектларын жирлек Советына кертә.

Статья 41. Бюджет турында карар проектын карау

1. Авыл жирлеге Советы Рәисе чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәннән соң 2 эш көне эчендә аны жирлек Советына экспертиза үткәру өчен ревизия комиссиясенә жибәрә.

10 (ун) эш көне эчендә ревизия комиссиясе бюджет турында карар проекты турында бәяләмә әзерли, алар ачыкланган очракта әлеге проектның житешсезлекләрен күрсәтә.

Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан бюджет турында карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындағы карар проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссиягә, шулай ук жирлек Советы депутатларына карар тикшерүгә жибәрелә, гавами тыңлауларда тикшерелә.

3. Бюджет турында карар проекты буенча килештерелмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелә ала, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек советы вәкилләренең тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне карый.

Жирлек бюджеты турында карар бер укылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы кабул иткән бюджет турындағы карар 2 (ике) эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисенә кул кую өчен жибәрелә.

5. Жирлек бюджеты турындағы карар рәсми рәвештә халыкка житкерелергә тиеш.

Статья 42. Бюджет турында карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында карар проектын кабул итү нәтижәләре

1. Бюджет турындагы карап жирлек Советы тарафыннан расланган, Чираттагы финанс елы башланганчы жирлек Советы Рәисе тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

Жирлекнен жирле үзидарә органнары үз компетенциясе кысаларында бюджет турында кабул ителгән каарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәэммин иту буенча мөмкин булган барлық чараларны күрергә тиеш.

2. Әгәр Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карап финанс елы башыннан үз көченә көрмәсә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә иту режимы кертелә.

IV кисәк. БЮДЖЕТ ҮТӘЛЕШЕ

Статья 43. Бюджет үтәлеши нигезләре

1. Бюджет үтәлеши жирлекнен башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.

2. Бюджет үтәлеши бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

Статья 44. Керемнәр буенча бюджет үтәлеши

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән алынган керемнәрне бюджетның бердәм счетына күчерү (статья 2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын күчерү;;

- Россия Федерациясенең Салымнар һәм жыемнар турындагы законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык алынган суммалар хисабына;

-артык түләнгән яки артык алынган салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәkle артык бүленгән суммаларны, чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерү.

Статья 45. Чыгымнар буенча бюджет үтәлеши

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеши бюджет законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп башкарыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеши күздә тобыла:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- акча йөкләмәләрен раслау;;
- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

Бюджет акчаларын алушы бюджет йөкләмәләрен агымдагы финанс елында аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алушы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән башка килешүләр төзү юлы белән яисә законнар, башка хокукий актлар, килешү нигезендә кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алушы бюджет акчалары исәбеннән түләү бурычын түләү һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәkle башка документлар нигезендә раслый.

4. Акчалата йөклөмөләрне түләүне санкцияләу рөхсәт языын (акцепт) башкару рәвешендә бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акчалата йөклөмөләрне түләүне санкцияләу тәртибендә каралган документларның булу-булмавын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөклөмөләрне түләу (гавами норматив йөклөмөләр буенча акчалата йөклөмөләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөклөмөләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөклөмөләр буенча акчалата йөклөмөләрне түләу жирлек бюджеты акчаларын алучыға житкерелгән бюджет йөклөмөләре лимитлары чикләрендә башкарылырга мөмкин

5. Акчалата йөклөмөләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасына бюджетның бердәм счетыннан акчаларны исәптән тәшерүне раслый торган түләу документлары нигезендә, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөклөмөләрен үтәу буенча акчалата булмаган операцияләр уздыруны раслый торган башка документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 46. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше бюджет язмасы нигезендә баш администраторлар, администраторлар тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча башкарыла, моңа бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш.

Статья 47. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турында расланган каардан тыш фактта артыграк алынган табышлардан файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы каар белән расланган керемнәрнең гомуми құләменнән артық фактта алынган керемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы З пунктында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта жирлекнең гавами норматив йөклөмөләрен үтәүгә юнәлдерелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты турында каар белән расланган керемнәрдән тыш фактта жирлек бюджеты үтәгәндә фактта алынган максатчан билгеләнештәге физик һәм юридик затлардан субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар һәм кире кайтарылмый торган кертемнәр жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга юнәлдерелә, агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, бюджет язмасына үзгәрешләр керту белән бәйле.

Статья 48. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

1. Жирлек бюджетын үтәу буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәу буенча операцияләрне тәмамлау Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статьяның таләпләре нигезендә башкарыла.

2. Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөклөмөләре лимитлары һәм финанслауның ин чик құләмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалталар.

Агымдагы финанс елының соңғы эш көненә кадәр жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә санкцияләнгән Бюджет йөклөмөләрен жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар чикләрендә түләргә тиеш.

3. Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара трансферлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторы каары нигезендә, ағымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешенде алынган бюджетара трансфертларга ихтыяжның булуы турында, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдығыннан артмаган күләмдә, жирлек бюджетара трансфертларның калган күләмнән, жирле бюджетара трансфертлар рәвешенде алынган бюджетара трансфертларга ихтыяжның булуы турындагы каары нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдығын артмаган күләмдә, Чирағтагы финанс елында бюджет көременә кире кайтарылырга мөмкин.

Кисәк V. төзү, тышкы тикшерү, каару

ҺӘМ БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН РАСЛАУ

Статья 49. Бюджет исәбе һәм бюджет үтәлеше турында хисап

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма языу.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Бюджет үтәлеше турындагы хисап квартал саен була.

Ағымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәлеше турындагы хисап жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек Советына, жирлекнең ревизия комиссиясенә Финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң ун көннән дә соңга калмычка жиберелә.

Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы каары белән расланырга тиеш.

Статья 50. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисабын тышкы яктан тикшерүнә һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүнә үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә, Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Жирлекнең башкарма комитеты ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмычка аңа бәяләмә әзерләү өчен бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү эшләре бер айдан да артмаган вакыт эчендә башкарыла. Бюджет үтәлеше турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә әзерләнә.

4. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка нәтижә жирлек Советына һәм жирлек башкарма комитетына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

Статья 51. Жирлек Советына бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тәкъдим итү, каару һәм раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмычка жирлек башкарма комитеты житечесе жирлек Советына финанс хисап елы өчен бюджет үтәлеше турында отчет тапшыра.

2. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисаплылыгына анализ һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрнән

файдалануның башка нәтижәләре булган аңлатма язы, жирлек Советы бюджеты үтәлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисаплылығы һәм жирлекнең берләштерелгән бюджеты үтәлеше турында бюджет хисаплылығы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек Советы утырышында жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе йә аның ризалығы белән жирлекнең ревизия комиссиясе рәисенең бюджет үтәлеше турындагы доклады тыңлана.

4. Фикер алышу һәм бюджет үтәлеше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы Бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау яки бюджет үтәлеше турындагы каарны кире кагу турында Карап кабул итә.

5. Жирлек Советы Бюджет үтәлеше турындагы каар кире каккан очракта, ул дерес булмаган яисә тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү һәм бер айдан артмаган вакыт әчендә кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Статья 52. Бюджет үтәлеше турында каар

Бюджет үтәлеше турындагы каар нигезендә хисап финанс елына бюджет үтәлеше турындагы хисап, бюджет керемнәренең, чыгымнарын һәм дефицитның (профицитның) гомуми күләмен күрсәтеп, раслана.

Хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турындагы каарга аерым күшүмталар белән күрсәткечләр раслана:

- район бюджеты керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;
- керем тәрләре кодлары, керемнәр тәрләре, керемнәр тәрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары тәркемнәре, тәркемчәләре, статьялары, тәрләре буенча бюджетны финанслау чыганаклары кодлары буенча.

Бюджет үтәлеше турындагы каар нигезендә, бюджет үтәлеше турында Карап кабул итү өчен, Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI кисәк. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

Статья 53. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручи органнар

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне тәэмин итү, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, бюджеттән акча бирү турында килешүләр (килешүләр) шартларын үтәү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгыларга бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле-жирлекнең Ревизия комиссиясе эшчәнлеге

3. Эчке муниципаль финанс контроле авыл жирлеге башкарма комитеты органнары (вазыйфаи затлары) булган муниципаль финанс тикшерүе органнарының контроль эшчәнлеге булып тора

4. Жирле бюджет үтәлеше барышында бюджет бозуларын кисету һәм булдырмау максатыннан, алдан контроль алып барыла

5. Алдагы контроль аларның үтәлешенең законлылығын, исәп һәм хисаплылықның дөреслеген билгеләү максатларында жирлек бюджеты үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.